

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Zdrowia

KZD.410.004.03.2019

Lucyna Kasprowicz

Dyrektor

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej

Warszawa Wola-Śródmieście

ul. Ciołka 11, 01-445 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/059 – Dostępność leczenia psychiatrycznego dla dzieci i młodzieży

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa

T +48 22 444 55 17, F +48 22 444 55 61

kzd@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Warszawa Wola-Śródmieście ul. Ciołka 11, 01-445 Warszawa, dalej SP ZOZ Warszawa Wola-Śródmieście lub SP ZOZ.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Lucyna Kasprowicz, Dyrektor, od 8 stycznia 1998 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Organizacja systemu diagnozowania i leczenia dzieci i młodzieży.
Okres objęty kontrolą	2017 – 2019 (I półrocze) z uwzględnieniem okresów wcześniejszych, jeśli zdarzenia mające wówczas miejsce miały wpływ na kontrolowany okres.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ (dalej: NIK).
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Zdrowia.
Kontroler	Tomasz Marcin Grudziński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KZD/27/2019 z 14.05.2019 r. (akta kontroli str. 1-3)

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Wola – Śródmieście w Warszawie w sposób prawidłowy zapewniał organizację systemu diagnozowania i leczenia zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży w okresie 2017 – I kwartał 2019 r. Umowy zawierane z MOW NFZ umożliwiały finansowanie świadczeń udzielanych małoletnim pacjentom, które realizowano w ramach określonych w nich limitów. Zatrudniano personel fachowy, świadczący usługi specjalistyczne dla pacjentów oraz prowadzono listy oczekujących, przekazując informacje w tym zakresie do MOW NFZ.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

SP ZOZ zapewnił dostęp do świadczeń Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży (dalej: Poradnia lub PZP), funkcjonującej w ramach Przychodni Specjalistycznej dla Dzieci i Młodzieży przy ul. Szlenkierów 10, w sposób zgodny z zawartymi umowami. W kontrolowanym okresie dostępność świadczeń uległa zmianie i w drugiej połowie 2017 r. PZP nie świadczyła już usług jeden dzień w tygodniu, w środy. Spowodowane to było zmianą wymiaru czasu pracy specjalistów i trudnościami z pozyskaniem nowego personelu. W pozostałe dni PZP była dostępna dla wszystkich uprawnionych zarówno w godzinach porannych, jak i popołudniowych. Nie wystąpiły przypadki odmowy przyjęć pacjentów. Organizacja opieki psychiatrycznej i psychologicznej dla dzieci była zgodna z umowami zawartymi z MOW NFZ, statutem SP ZOZ i wewnętrznymi uregulowaniami Przychodni. Warunki leczenia małoletnich pacjentów w PZP były zgodne z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą³. Dokumentacja medyczna pacjentów prowadzona była zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie rodzajów, zakresu i wzorów dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania⁴. Realizacja umów zawartych z MOW NFZ nie budziła zastrzeżeń. Koszty ponoszone przez PZP były wyższe niż środki przekazywane w ramach umów z MOW NFZ.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Organizacja systemu diagnozowania i leczenia zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży

1. Zgodność organizacji Poradni ze statutem, regulaminem organizacyjnym i rejestrem prowadzonym przez wojewodę oraz warunkami określonymi w umowach z MOW NFZ.

Opis stanu
faktycznego

W okresie kontrolowanym SP ZOZ (w ramach którego funkcjonuje Specjalistyczna Przychodnia dla Dzieci i Młodzieży) realizował swoje zadania na podstawie *Statutu SP ZOZ Warszawa Wola-Śródmieście przyjętego uchwałą nr XLIX/1206/2017 Rady*

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz.U. poz.595.

⁴ Dz. U. poz. 2069.

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

*Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 25 maja 2017 r.*⁶ (dalej: Statut). W skład SP ZOZ wchodzi dwa zakłady lecznicze w tym Zespół Przychodni Woli i Śródmieścia finansowany ze środków publicznych, w którym funkcjonuje m.in. Przychodnia Specjalistyczna dla Dzieci i Młodzieży, gdzie w Poradni Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży realizowane są m.in. świadczenia w zakresie psychiatrii dla dzieci i młodzieży. Wewnętrzną organizację SP ZOZ określa regulamin organizacyjny przyjęty Zarządzeniem Wewnętrznym nr 33/2019 Dyrektora SP ZOZ z dnia 3 kwietnia 2019 r.⁷, gdzie określono m.in. zakres działania jednostek i komórek organizacyjnych. Zgodnie z § 8 regulaminu świadczenia opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień realizowane są na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień m.in. w jednostce organizacyjnej Przychodni Specjalistycznej dla Dzieci i Młodzieży ul. Szlenkierów 10. Dane ujęte w księdze rejestrowej nr 000000007171 prowadzonej przez Wojewodę Mazowieckiego wskazują, iż Przychodnia prowadzi działalność od 31 stycznia 1994 r. Kontrola wykazała, że struktura organizacyjna Poradni, ujęta w statucie oraz regulaminie organizacyjnym, była spójna z danymi ujętymi w Księdze rejestrowej.

(akta kontroli str. 4-473)

W okresie objętym kontrolą w Poradni Zdrowia Psychicznego zatrudnieni byli lekarze specjaliści w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży oraz psychologzy i pielęgniarka.

Stan zatrudnienia personelu fachowego w poszczególnych latach objętych kontrolą przedstawiał się następująco:

1) w 2017 r (według stanu na 31 grudnia):

- lekarze specjaliści w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży: zatrudnione były dwie osoby na podstawie umowy o pracę w łącznym wymiarze 0,737 etatu. Czas pracy lekarzy specjalistów w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży wynosił 27 godzin i 55 minut tygodniowo;

- psychologzy: zatrudnionych było pięć osób w łącznym wymiarze 1,87 etatu, w tym cztery na podstawie umowy o pracę w wymiarze łącznym 1,58 etatu. Czas pracy psychologów wynosił 70 godzin i 55 minut tygodniowo. W 2017 r., od 1 sierpnia, z uwagi na zmiany godzin pracy personelu nie było lekarza ani psychologa pracującego w środy, w związku z czym PZP funkcjonowała 4 dni w tygodniu. W 2017 r. w PZP nie było pielęgniarki przypisanej do Poradni Zdrowia Psychicznego. Do 30 czerwca 2017 r. w PZP zatrudniona była jeszcze jedna lekarka świadcząca usługi 7 godzin tygodniowo, po 3,5 godziny w poniedziałek i wtorek po południu, a także psychoterapeutka świadcząca usługi 12 godzin w tygodniu po 6 w poniedziałek i piątek.

2) W 2018 r. (według stanu na 31 grudnia) stan zatrudnienia lekarzy specjalistów utrzymywał się na tym samym poziomie w osobach (2 osoby), natomiast zmniejszył się do 0,633 etatu. Czas pracy lekarzy specjalistów w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży wzrósł i wynosił 28 godzin i 30 minut tygodniowo. Stan osobowy zatrudnionych psychologów wzrósł o dwie osoby do siedmiu, zaś w etatach do 2,713 etatu. Czterech psychologów zatrudniano na podstawie umowy o pracę w łącznym wymiarze 1,5 etatu. Czas pracy psychologów wynosił 102 godziny 55

⁶ Wcześniej obowiązywał statut wprowadzony uchwałą nr XII/231/2015 Rady m.st. Warszawy z dnia 28 maja 2015r. w sprawie zmiany statutu Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Warszawa Wola-Śródmieście.

⁷ Wcześniej w okresie objętym kontrolą obowiązywały regulaminy przyjęte zarządzeniami: 6/2019 z 28 stycznia 2019 r.; 22/2018 z 27 marca 2018 r.; 58/2017 z 7 września 2017 r.; 25/2017 z 6 kwietnia 2017 r.; 4/2017 z 20 stycznia 2017 r.; 58/2016 z 9 września 2016 r.

minut. W 2018 r. w ramach PZP zatrudniona była jedna pielęgniarka świadcząca usługi od 1 lipca w wymiarze 37 godzin i 55 minut tygodniowo.

3) W 2019 r. (według stanu na 31 marca) zatrudnienie lekarzy specjalistów było takie, jak w końcu 2018 r. tj. 2 osoby (0,633 etatu). Nie zmienił się także czas pracy wynosząc 28 godzin i 30 minut. W odniesieniu do psychologów nadal zatrudnionych było siedem osób, zmniejszył się natomiast wymiar czasu pracy w etatach do 2,555 etatu, w tym 1,342 dla czterech osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Czas pracy psychologów wynosił 96 godzin i 55 minut na tydzień. Pielęgniarka przypisana do PZP świadczyła usługi 37 godzin i 55 minut w tygodniu.

Stan zatrudnienia w PZP był zgodny z zapisami ujętymi w umowach z MOW NFZ. Jak wyjaśniła Dyrektor SP ZOZ *jest to stan zatrudnienia, szczególnie w zakresie kadry lekarskiej, jedynie możliwy. Brak specjalistów z tej dziedziny jest problemem w całym kraju. W ciągu ostatniego roku dwóch lekarzy na własną prośbę zmniejszyło wymiar zatrudnienia w poradni. Dostępność dla pacjentów determinuje ilość zatrudnionych lekarzy. Wg obecnych wytycznych do lekarza nie obowiązuje skierowania, a jedynie zapisy w systemie kolejkowym. Zatrudnienie co najmniej jednego lekarza specjalisty poprawiłoby dostępność do świadczeń, ilość psychologów jest wystarczająca.*

(akta kontroli str. 507-513, 519-528, 620-667, 782-813, 830-837)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

2. Dostępność świadczeń psychiatrycznej opieki zdrowotnej.

Opis stanu
faktycznego

W rejestracji Poradni przy ul. Szlenkierów 10 znajdowała się informacja dla pacjentów na temat udzielania świadczeń. Zakres informacji – zamieszczony częściowo na elewacji budynku przy wejściu do Poradni, jak i wewnątrz Poradni na tablicy informacyjnej oraz przy pokojach specjalistów – był zgodny z treścią § 11 załącznika do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 września 2015 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej⁸. Informacje zamieszczone na terenie Poradni zawierały wymagane tym rozporządzeniem elementy dotyczące m.in.: godzin i miejsca udzielania świadczeń; realizacji świadczeń w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia; osobach kierujących pracą Przychodni w tym Poradni Zdrowia Psychicznego. Informacje zamieszczone w Przychodni Specjalistycznej dla Dzieci i Młodzieży odnosiły się także do: zasad zapisów na porady i wizyty; zasad i trybu składania skarg i wniosków u świadczeniodawcy; praw pacjenta; zasad potwierdzania prawa do świadczeń; wskazania najbliższych miejsc udzielania świadczeń nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej; adresu i numeru bezpłatnej infolinii Biura Rzecznika Praw Pacjenta; adresu i numeru telefonu właściwej miejscowo komórki do spraw skarg i wniosków oddziału wojewódzkiego NFZ, jak również możliwości i sposobu zapisania się na listę oczekujących na udzielenie świadczenia.

(akta kontroli str. 846-872)

Godziny pracy i dostępność Poradni Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży w kontrolowanym okresie ulegały zmianie. Od stycznia do końca czerwca 2017 r. PZP działała codziennie od poniedziałku do czwartku od 8 do 19 oraz w piątek od 8 do 17 tj. 53 godziny tygodniowo. W lipcu 2017 r. skrócono godziny pracy. Poniedziałek i wtorek bez zmian, w środę o jedną godzinę mniej (przerwa pomiędzy 13 a 14), a w piątki o 2 godziny 50 minut, tj. od 8 do 14:10. Łącznie odpowiadało to 49 godzinom i 10 minutom pracy tygodniowo. Istotna zmiana w zakresie czasu pracy PZP nastąpiła od 1 sierpnia 2017 r., gdy Poradnia była dostępna dla

⁸ Dz.U. z 2016 r. poz. 1146, ze zm.

pacjentów cztery razy w tygodniu: w poniedziałki od 8 do 19; we wtorki i czwartki od 9 do 19, natomiast w piątki od 8 do 14:10. Łączna liczba godzin pracy PZP wynosiła 37 godzin 10 minut. Kolejna zmiana nastąpiła od lipca 2018 r., gdy wydłużono godziny pracy w piątek od 8 do 14:55, co dawało tygodniowo 37 godzin i 55 minut pracy PZP. W I kwartale 2019 r. nie było zmian w tym zakresie w stosunku do czasu pracy z końca 2018 r. Liczba godzin pracy PZP pokrywała się z danymi wykazanymi w sprawozdaniach MZ 15⁹ za 2017 i 2018 r. Godziny pracy personelu fachowego PZP wskazane były w załącznikach do umów z MOW NFZ, były one zgodne z zamieszczonymi w Poradni oraz na stronie internetowej placówki. Szczegółowej weryfikacji godzin pracy Poradni oraz personelu fachowego dokonano w oparciu o wybrany tydzień pracy PZP, tj. w dniach: 20, 21, 23 i 24 maja 2019 r. Lekarze psychiatrzy przyjmowali codziennie (w dni pracy PZP), łącznie 28 godzin i 30 minut tygodniowo. Jeden lekarz przyjmował w czwartek od 12 do 19, natomiast drugi w poniedziałki od 8 do 15:30, we wtorki od 11:10 do 19 oraz w piątki od 8 do 14:10. W odniesieniu do psychologów łączne godziny pracy w badanym tygodniu wynosiły 96 godzin i 55 minut. Dwóch psychologów przyjmowało cztery razy tygodniowo w godzinach pomiędzy 8 a 19, jeden trzy razy w tygodniu pomiędzy 9 a 19; dwóch dwa razy w tygodniu między 10 a 19 oraz dwóch raz tygodniowo w godzinach między 11 a 19. Zapewniało to dostępność dla pacjentów i funkcjonowanie Poradni Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży trzy razy w tygodniu od rana do wieczora tj. od 8 do 19 w poniedziałek i od 9 do 19 we wtorek oraz czwartek, a także raz w godzinach od 8 do 14 w piątek. W analizowanym tygodniu ogólna liczba przyjętych pacjentów wynosiła 94 osoby (w poniedziałek 25 osób, we wtorek 31, w czwartek 22 osoby, zaś w piątek 16 osób). Liczba pacjentów, którzy nie zgłosili się na umówioną wizytę sięgała od 11% do 31,3% w odniesieniu do zapisanych na dany dzień¹⁰. Brak zgłoszeń dotyczył siedmiu osób w poniedziałek, 8 we wtorek, 10 w czwartek oraz 2 w piątek.

(akta kontroli str. 830-833,522-528,788-813,597-619,847-872)

Rejestr pacjentów małoletnich oczekujących na przyjęcie prowadzony jest w formie elektronicznej w Rejestracji Przychodni obsługującej wszystkie poradnie w niej funkcjonujące, w tym PZP. Według danych z rejestru w okresie objętym kontrolą liczba pacjentów oczekujących i czasy oczekiwania¹¹ na świadczenia w PZP były następujące:

- w przypadkach pilnych wg stanu na koniec poszczególnych kwartałów w całym okresie objętym kontrolą nie było pacjentów oczekujących.
- w przypadkach stabilnych w 2017 r. nie było pacjentów oczekujących (za wyjątkiem jednej osoby na koniec czerwca). Natomiast w 2018 r. wg stanu na 31 marca oczekiwało 36 pacjentów (28 dni); na 30 czerwca 22 pacjentów (51 dni), na 30 września 12 osób (100 dni) a na 31 grudnia 24 osoby (98 dni). W 2019 r. wg stanu na 31 marca oczekiwało 19 osób (45 dni).

Dane o czasie oczekiwania i liczbie oczekujących były przez SP ZOZ przekazywane w wersji elektronicznej (w Systemie) do OW NFZ, były one zgodne z rejestrem osób oczekujących prowadzonym w systemie Poradni (SP ZOZ).

Jak wyjaśniła Dyrektor SP ZOZ *wśród głównych przyczyn wydłużenia czasu oczekiwania i wzrostu liczby pacjentów oczekujących na świadczenia zdrowotne udzielane w PZP należy wskazać wysoką około 33-procentową w okresie 2017 –*

⁹ Sprawozdanie z działalności jednostki leczenia ambulatoryjnego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, osób uzależnionych od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych.

¹⁰ Liczba zapisanych wynosiła odpowiednio: 32 osoby w poniedziałek, 39 osób we wtorek, 32 osoby w czwartek oraz 18 osób w piątek.

¹¹ Liczba oczekujących określana na dany dzień 31 marca, 30 czerwca, 30 września i 31 grudnia. Średni czas oczekiwania (w dniach) określany z kwartału kończącego się wg ww. dat.

I kwartał 2019 niezgłaszalność pacjentów na wizyty, bez wcześniejszego powiadomienia o swojej nieobecności, co powodowało blokowanie terminów i uniemożliwiało przyspieszenie terminów wizyt pozostałym pacjentom oczekującym, jak również zgłaszanie się na wizytę (bez wcześniejszego powiadomienia) tylko rodziców/ opiekunów prawnych pacjentów, bez dziecka, będącego faktycznym pacjentem. Powodem takiego postępowania rodziców/opiekunów prawnych pacjentów jest najczęściej potrzeba uzyskania przez nich różnego rodzaju zaświadczeń (często kilkustronicowych) na potrzeby innych instytucji – pracownicy poradni wystawiają potrzebne zaświadczenia, jednak czas poświęcony na ich wystawienie nie może być wykazany do rozliczenia w NFZ. Ponadto na wydłużenie czasu oczekiwania i wzrostu liczby pacjentów oczekujących na świadczenia zdrowotne duży wpływ miały: zmniejszenie przez lekarzy oraz psychologów/psychoterapeutów liczby godzin udzielania świadczeń w porównaniu z poprzednimi latami; występujące nagłe absencje pracowników poradni, wymuszające przesunięcie na inne, późniejsze terminy wizyt pacjentów oczekujących; wzrost liczby pacjentów zgłaszających się do poradni; konieczność przyjmowania poza kolejnością pacjentów posiadających szczególne uprawnienia nadane w drodze ustawy (np. ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawa dotycząca wspierania osób o znacznym stopniu niepełnosprawności). Okoliczności takie wpływają negatywnie na ogólną liczbę przyjęć pacjentów, jak również uniemożliwiają przyspieszenie terminów wizyt pacjentom oczekującym.

W odniesieniu do działań podejmowanych przez SP ZOZ w związku z utrudnionym dostępem pacjentów do świadczeń i wzrostem czasu oczekiwania i oczekujących Dyrektor wyjaśniła, że Zakład podejmował w latach 2017 – I kwartał 2019 działania na różnych płaszczyznach w celu poprawy dostępności pacjentów do świadczeń zdrowotnych PZP. Były to przede wszystkim:

- rozmowy z MOW NFZ w związku z brakiem możliwości pozyskania lekarzy specjalistów, na temat skorygowania wymagań stawianych Zakładowi w zakresie obsady lekarskiej, czasu pracy lekarzy i harmonogramu pracy poradni. Przepisy nadrzędne określają, że lekarz udziela świadczeń w wymiarze nie mniejszym niż ¼ czasu pracy poradni tygodniowo – zmniejszenie liczby godzin udzielania świadczeń przez lekarzy wymusiło skrócenie czasu pracy poradni i wpłynęło negatywnie na ogólną liczbę udzielonych świadczeń. Czas pracy lekarzy specjalistów nie może być zrekompensowany świadczeniami udzielanymi przez psychoterapeutów;
- negocjacje z MOW NFZ na temat niedoszacowanej wyceny świadczeń w zakresie leczenia psychiatrycznego, co zniechęca lekarzy do podejmowania pracy przy realizacji umów zawartych przez Zakład z MOW NFZ. Stawka za punkt w wysokości 9,00 złotych na 2019 rok pozostaje na niezmienionym poziomie od 2011 roku. Zakład w swojej ofercie złożonej w maju 2018 roku w związku z ogłoszonym postępowaniem pn. Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień w zakresie: świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dzieci i młodzieży zawarł cenę jednostkową na poziomie 15,00 złotych za punkt. Prowadzone z MOW NFZ negocjacje nie przyniosły rezultatów, stawka za punkt pozostała na niezmienionym poziomie. Nieprzyjęcie zaproponowanych przez MOW NFZ w trakcie negocjacji propozycji byłoby równoznaczne z rezygnacją Zakładu z udzielania świadczeń w zakresie PZP;
- rozmowy z lekarzami zatrudnionymi w poradni na temat zwiększenia przez nich godzin udzielania świadczeń;
- poszukiwania lekarzy na rynku – ogłoszenia prasowe czy poszukiwania na portalach medycznych nie przyniosły rezultatów, gdyż w ocenie Zakładu stawki dla lekarzy na rynku komercyjnym są dwukrotnie wyższe niż w publicznych zakładach opieki zdrowotnej, co powoduje brak zainteresowania lekarzy pracą w tym sektorze

zdrowia. Na rynku warszawskim brakuje lekarzy w tym specjalistów psychiatrii i specjalistów z psychiatrii dziecięcej.

Liczba pacjentów leczonych w PZP (ujętych w planie leczenia) za wybrane miesiące kończące 9 kwartałów w okresie 2017 – 2019 ulegała zmianom. W styczniu 2017 r. liczba pacjentów ujętych w planie leczenia PZP była najwyższa i wynosiła 220 osób. W kolejnych kwartałach 2017 r. następował spadek: 218 osób na koniec czerwca (o 8%) i po 171 osób na 30 września i na 31 grudnia 2017 r (spadek o 22,36% w stosunku do stycznia). Na koniec marca 2018 r. w planie leczenia ujęto 144 osoby (tj. spadek o 15,8% w stosunku do 31 grudnia 2017 r.), a na koniec czerwca 2018 r. było 156 osób (spadek o 8,8% w stosunku do końca 2017 r.). Na koniec września 2018 r. liczba pacjentów ujętych w planie leczenia wynosiła 170 osób, a na 31 grudnia 2018 r. 179 osób. Na koniec I kwartału 2019 r. w planie leczenia było 193 pacjentów (wzrost o 7,8% w stosunku do końca 2018 r.).

(akta kontroli str. 469-479, 522-595, 687-691, 764, 769)

Poradnia Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży w kontrolowanym okresie nie odmawiała przyjęcia pacjentów, zawsze wyznaczano termin planowanej wizyty.

W okresie objętym kontrolą w PZP leczono łącznie ogółem 1578 pacjentów¹² (w tym 34 rodziców/opiekunów), z czego 622 osoby w 2017 r. (606 dzieci); 601 w 2018 r. (592 dzieci) oraz 355 w I kwartale 2019 r. (346 dzieci). Pacjenci pierwszorazowi w liczbie 678 osób stanowili 42,9% pacjentów ogółem i wynosili odpowiednio w poszczególnych latach: 279 osób (44,9% pacjentów 2017 r.), 302 (50,2% pacjentów 2018 r.) i 97 osób tj. 27,3% pacjentów ogółem za I kwartał 2019 r. Większość pacjentów w każdym objętym kontrolą roku stanowili chłopcy, łącznie 963 (61% pacjentów ogółem w kontrolowanym okresie), w poszczególnych latach odpowiednio: 63,9% w 2017 r., 58,4% w 2018 r. oraz 60,3% za I kwartał 2019r. Struktura wiekowa pacjentów przedstawiała się następująco:

- chłopcy do lat 5: 65 - w 2017 r., 57 - w 2018 r. i 34 w 2019 r.; dziewczynki do lat 5: 28 - w 2017 r., 34 - w 2018 r. i 18 - do 31.03.2019 r.;
- chłopcy w wieku od 6 do 9 lat odpowiednio: 97, 83 i 38, a dziewczynki w tym wieku: 34, 37 i 18;
- chłopcy w wieku od 10 do 12 lat: 95 w 2017 r., 87 w 2018 r. i 42 w 2019 r. (do 31 marca); dziewczęta w wieku od 10 do 12 lat odpowiednio: 48, 42 i 17;
- chłopcy w wieku od 13 do 15 lat: 85 - w 2017 r., 73 - w 2018 r. i 60 w 2019 r. (do 31 marca); dziewczęta w tym wieku odpowiednio: 44, 64 i 43.
- chłopcy w wieku od 16 do 18 lat: 54 - w 2017 r., 47 - w 2018 r. i 39 w 2019 r. (do 31 marca); dziewczęta w wieku od 16 do 18 lat: 55, 64 i 35.
- chłopcy w wieku powyżej 18 lat: 2 - w 2017 r., 4 - w 2018 r. i 1 w 2019 r. (do 31 marca); zaś w I kwartale 2019 r. tylko jedna dziewczyna w wieku powyżej 18 lat była pacjentem PZP.

W kontrolowanym okresie najczęściej diagnozowano u pacjentów pięć następujących schorzeń:

- w 2017 r.: inne zaburzenia emocjonalne okresu dzieciństwa (F93.8) rozpoznane u 97 pacjentów (15,6% pacjentów 2017 r. ogółem); zaburzenia aktywności uwagi (F90.0) 89 osób (14,3% pacjentów); zaburzenia adaptacyjne (F43.2) dotyczące 61 osób (9,8% pacjentów); zespół Aspergera (F84.5) u 56 pacjentów (9% pacjentów) oraz hiperkinetyczne zaburzenia zachowania (F90.1) u 46 pacjentów (7,4% pacjentów);
- w 2018 r.: zaburzenia adaptacyjne rozpoznane u 76 pacjentów (12,6% pacjentów ogółem w tym roku); inne zaburzenia emocjonalne okresu dzieciństwa u 72 osób

¹² W tym opiekunowie dzieci z sesji rodzinnych.

(11,9% pacjentów); zaburzenia aktywności uwagi dotyczące 67 osób (11,1% pacjentów); zespół Aspergera u 49 pacjentów (8,1% pacjentów) oraz hiperkinetyczne zaburzenia zachowania u 44 pacjentów (7,3% pacjentów);

- w pierwszym kwartale 2019 r. najczęściej stwierdzano: zaburzenia aktywności uwagi dotyczące 44 pacjentów (12,4% pacjentów ogółem w kwartale); inne zaburzenia emocjonalne okresu dzieciństwa u 43 pacjentów (12,1% pacjentów ogółem); zaburzenia adaptacyjne dotyczące 33 pacjentów (9,3% pacjentów kwartału); zespół Aspergera u 23 pacjentów (6,5% pacjentów) oraz hiperkinetyczne zaburzenia zachowania u 21 pacjentów (5,9% pacjentów ogółem za kwartał).

(akta kontroli str. 469-480, 522-524, 596, 620-667, 830-833, 843)

Poradnia Zdrowia Psychicznego prowadziła ewidencję skierowań do szpitala wydanych pacjentom. W 2017 r. wystawiono 12 skierowań, w tym trzy dla pacjentów pierwszorazowych, w 2018 r. wystawiono 11 skierowań z czego trzy dla pacjentów pierwszorazowych. Dane w tym zakresie były zgodne z danymi zawartymi w sprawozdaniach MZ 15 za ww. lata. W pierwszym kwartale 2019 r. PZP wystawiła cztery skierowania, które nie dotyczyły pacjentów pierwszorazowych. Dyrektor SP ZOZ wyjaśniła, że: *małoletni pacjent, który zgłosił się do PZP po raz pierwszy może być skierowany do szpitala. Pacjenci są kierowani do stacjonarnych placówek psychiatrycznych w przypadku, gdy lekarz psychiatra stwierdzi wskazania do takiego trybu leczenia. Pacjent kierowany do stacjonarnej placówki psychiatrycznej sam wybiera miejsce hospitalizacji (rodzic, przedstawiciel ustawowy czy opiekun sądowy). Brak jest wymiany informacji, czy skierowany do szpitala został przyjęty bez oczekiwania celem najszybszego zdiagnozowania i rozpoczęcia leczenia.*

(akta kontroli str. 522-528, 641-667)

W ramach PZP nie funkcjonują zespoły opieki środowiskowej. SP ZOZ występował do MOW NFZ o możliwość zawarcia umowy na świadczenia w ww. zakresie, ale bez pozytywnego rezultatu. W odniesieniu do potrzeb i zasadności tworzenia zespołów opieki środowiskowej dla PZP w związku z prowadzonym leczeniem, czy zgłoszeniami w tym zakresie Dyrektor SP ZOZ wyjaśniła, że *widzi potrzebę opieki środowiskowej w zakresie leczenia psychiatrycznego dla dzieci i młodzieży.*

(akta kontroli str. 522-528, 773-781, 838-841)

W SP ZOZ funkcjonowała w ramach Systemu Zarządzania Jakością Normy ISO 9001:2015 procedura zarządzania dokumentacją medyczną od stycznia 2018 r. poprzedzona procedurą nadzoru nad dokumentacją medyczną obowiązującą od 29 marca 2016 r. do 2 stycznia 2018 r. W procedurze zarządzania dokumentacją określono m.in. zasady tworzenia, identyfikowania, nadzorowania, udostępniania oraz przechowywania dokumentacji medycznej.

W toku kontroli zbadano 58 sztuk dokumentacji medycznej pacjentów Poradni¹³. Dokumentacja medyczna była prowadzona w postaci papierowej w sposób rzetelny, zawierała m.in.: numer karty choroby, dane identyfikacyjne pacjenta, datę jej założenia, opisy poszczególnych wizyt. Wpisy były czytelne, ułożone w porządku chronologicznym i autoryzowane, natomiast strony kart historii zdrowia i choroby były ponumerowane. W zbadanej dokumentacji znajdowały się m.in. w zależności od decyzji specjalisty: skierowania do szpitala psychiatrycznego, wpisy o zleceniu badań diagnostycznych, konsultacji. Dokumentacja zawierała informacje dotyczące wizyt/pobyków na SOR czy oddziałach szpitalnych w tym psychiatrycznych, wyniki

¹³ Wyboru dokumentacji medycznej pacjentów do badania dokonano w oparciu o dane przedstawione przez NFZ oraz Poradnię co do ilości wizyt w każdym roku/okresie objętym kontrolą oraz informacji o pacjentach pierwszorazowych. Z 2017 r. zbadano dokumentację 22 pacjentów, w tym 10 pierwszorazowych, z 2018 r. 21 pacjentów, w tym 10 pierwszorazowych, a z I kwartału 2019 r. 15 pacjentów, w tym 5 pierwszorazowych.

badan biochemicznych, EEG, EKG czy RTG (w tym z innych placówek poza Przychodnią Specjalistyczną dla Dzieci i Młodzieży), jak i zlecane przez specjalistów z PZP lub dostarczane przez pacjentów osobiście. W dokumentacji znajdowały się także wyniki testów psychologicznych realizowanych w PZP, opinie z poradni pedagogiczno-psychologicznych i placówek oświatowych, a także informacje dotyczące obciążeń dziedzicznych (związanych z zaburzeniami psychicznymi) w przypadku pozyskania takiej wiedzy przez specjalistę. Dokumentacja zawierała opisy badania podmiotowego realizowanego przez specjalistę podczas wywiadu z rodzicem i pacjentem z informacją o zgłaszanych problemach, opis badań przedmiotowych dotyczących badań fizykalnych¹⁴ realizowanych przez lekarza, a także wyniki pomiarów masy ciała i wzrostu. Każda karta zawierała wpis o rozpoznaniu choroby. W przypadku 13 pacjentów PZP¹⁵ stwierdzono m.in., że występowały przypadki, gdy liczba wizyt wynikających z dokumentacji/karty¹⁶ pacjenta była wyższa niż wykazywana do NFZ. Niezgodności wynosiły od 1 do 9 wizyt dla pacjenta, w dwóch przypadkach obejmowały wizyty zarówno w 2017 jak i 2018 r. Jak wyjaśniła Dyrektor SP ZOZ wyższa liczba wizyt wynikająca z dokumentacji/kart pacjentów w porównaniu z liczbą świadczeń objętych katalogiem zakresu świadczeń określonych przez NFZ i sprawozdawanych do Funduszu wynika z braku podstawy wykazania do rozliczeń z NFZ wielu wizyt nie spełniających zakresu świadczeń objętych ww. katalogiem. Są to wizyty rodziców/opiekunów bez pacjenta w celu wystawienia zaświadczeń, opinii i innych dokumentów nie związanych bezpośrednio z terapią chorego. Ponadto zdarzają się przypadki wizyt rodzica opiekuna bez dziecka (bez pacjenta), który przychodzi konsultować się ze specjalistą (czasem celowo bez dziecka), a taka forma rozmowy zdaje się być także elementem terapii pacjenta. SP ZOZ Warszawa Wola-Śródmieście zwraca szczególną uwagę, że tego typu wizyty/porady powinny być w jakiś sposób finansowane przez NFZ, bo zajmują czas lekarza specjalisty, są składową prowadzonej terapii, a ponadto ani poradnia, ani specjalista nie powinien odmówić pomocy takiemu rodzicowi.

Badanie dokumentacji wykazało, że była ona prowadzona zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie dokumentacji medycznej. (akta kontroli str. 670-686,687-691,701-763,770-772,830-833,838-841,873-930)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Współpraca Poradni z innymi jednostkami psychiatrycznej opieki zdrowotnej, lekarzami podstawowej opieki zdrowotnej oraz jednostkami pomocy społecznej.

Opis stanu
faktycznego

Poradnia Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży współpracuje ze szpitalami psychiatrycznymi i ośrodkami psychiatrycznej opieki pozaszpitalnej, poprzez: wystawianie skierowań na leczenie szpitalne lub opiekę pozaszpitalną, udostępnianie dokumentacji medycznej celem dalszego leczenia, kontynuację leczenia po terapii szpitalnej, czy wstawianie zaświadczeń, opinii i zaleconego leczenia. PZP współpracuje z lekarzami podstawowej opieki zdrowotnej poprzez: konsultacje lekarzy psychiatrów na zlecenie lekarzy POZ (nie obowiązuje skierowanie), konsultacje psychologiczne na zlecenie lekarzy POZ (obowiązuje

¹⁴ m.in. palpacyjnych, osłuchowych czy dotyczące parametrów życiowych.

¹⁵ W odniesieniu do 20 pacjentów wybranych przez Koordynatora kontroli w oparciu o ilość wizyt raportowanych przez NFZ.

¹⁶ Nr kart choroby, w których wstąpiły różnice w ilości wizyt wg NFZ, a wg danych z karty: 0333000092; 0333000032; 03330000375; 0333000149; 0333000107; 0333000064; 0333000060; 0333000125; 0333000094; 0333000284; 0333000455; 0333000102; 0333000025.

skierowanie), konsultacje lekarzy POZ na zlecenie psychiatry, kontynuację terapii lekowej na zlecenia lekarza psychiatry, wystawienie zaświadczeń, opinii i zleconego leczenia. Poradnia Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży współpracuje z jednostkami pomocy społecznej poprzez, w przypadku pilnym, kontakt telefoniczny, a w przypadkach stabilnych korespondencję papierową, wystawianie zaświadczeń, opinii i zaleceń. Do kontroli nie przedstawiono dokumentacji dotyczącej ww. współdziałania Poradni ze szpitalami psychiatrycznymi bądź ośrodkami psychiatrycznej opieki pozaszpitalnej (oddziały dzienne, hostele, zespoły leczenia środowiskowego, lekarze podstawowej opieki zdrowotnej), czy jednostkami pomocy społecznej. W zakresie danych statystycznych obrazujących ww. współpracę w okresie objętym kontrolą Dyrektor SP ZOZ wyjaśniła, że PZP współpracuje ze szpitalami psychiatrycznymi, ośrodkami psychiatrycznej opieki poza szpitalnej z organami i instytucjami takimi jak sąd, prokuratura, ZUS, jednostki opieki społecznej. W ramach tej współpracy prowadzono korespondencję, którą stanowiły odpowiedzi na zapytania, opinie, pisma interwencyjne o wgląd w sytuację rodzinną. W 2017 r. udostępniono dokumentację medyczną pięciu pacjentów i przekazano wnioskowane informacje dotyczące trzech przypadków. W 2018 r. udostępniono dokumentację medyczną pięciu pacjentów i przekazano wnioskowane informacje o trzech przypadkach, w I kwartale 2019 r. udostępniono dokumentację medyczną dwóch pacjentów. Liczba wydanych zaświadczeń i opinii rodzicom lub opiekunom prawnym nie jest znana, ponieważ są one wystawiane bezpośrednio w trakcie wizyty u specjalisty. Kontrola badanej dokumentacji medycznej w jednym przypadku wykazała, że psycholog zawarł informację o potrzebie wglądu przez sąd rodzinny w sytuację pacjenta. SP ZOZ przekazał stosowne pismo do sądu rodzinnego.

(akta kontroli str. 773-776, 838-841,874)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

4. Finansowanie świadczeń w zakresie psychiatrycznej opieki zdrowotnej i prawidłowość ich udzielania osobom małoletnim.

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie SP ZOZ udzielał świadczeń opieki zdrowotnej, w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień, na podstawie dwóch umów zawartych z MOW NFZ. Zgodnie z zapisami umów wartość świadczeń wynosiła w 2017 r. łącznie 5.660.246,77 zł, w tym na świadczenia dla PZP 397.974,78 zł; w 2018 r. 5.598.635,89 zł, w tym na świadczenia PZP 368.366,27 zł. Na 2019 r. wartość umowy ogółem wynosi 4.793.883,96 zł, w tym dla PZP 532.566 zł.

Stopień realizacji umów¹⁷ z MOW NFZ, w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r., wyniósł 98,1% (390.431,79 zł), w 2018 r. od stycznia do czerwca wyniósł 100,05% (167.624,91), natomiast za okres od 1 lipca do końca 2018 r. wyniósł 100% (200.823,80 zł). Za I kwartał 2019 r. wykonanie umowy wyniosło 82,26% (109.533,51 zł).

Jak wyjaśniła Dyrektor SP ZOZ realizacja świadczeń w I kwartale 2019 roku była utrudniona w znacznym stopniu m.in. ze względu na 30% niezgłaszalność pacjentów, zmniejszenie przez specjalistę liczby godzin pracy w porównaniu do 2018 r., wzrost liczby pacjentów, czy występujące absencje pracowników. Wpływ na stopień realizacji umowy miała także mniejsza zgłaszalność pacjentów w okresie ferii zimowych (blisko 40%) oraz mniejsza liczba dni roboczych.

(akta kontroli str. 469-479, 507-521, 687-697,764-769)

Kwoty przychodów uzyskane z NFZ w zakresie opieki psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży w latach 2017 – I kwartał 2019 nie pokrywały kosztów ich udzielania.

¹⁷ Wartość wykonanych świadczeń.

Cena jednego punktu była stała w całym okresie objętym kontrolą i wynosiła 9 zł. Przychody z NFZ (wartość zapłaconych świadczeń) ogółem w 2017 r. wyniosły 389.955,78 zł, a koszty ogółem PZP wyniosły 627.851,18 zł¹⁸, co dało ujemną różnicę w wysokości 237.895,40 zł za rok natomiast ilość wykonanych punktów rozliczeniowych wyniosła 43.328,42, a średni koszt jednego punktu wynosił 14,49 zł, co dało różnicę w wysokości -5,49 zł w stosunku do kwoty przekazywanej przez NFZ. Za 2018 r. przychody były o 5,6% mniejsze i wyniosły 368.267,94 zł, a koszty zmniejszyły się o 9,6% w stosunku do roku poprzedniego i wyniosły 567.601,83 zł¹⁹. Liczba wykonanych punktów rozliczeniowych wyniosła 40.918,66, a średni koszt jednego punktu wynosił 13,87 zł, co dało różnicę w wysokości -4,87 zł w stosunku do kwoty przekazywanej przez NFZ. Dało to za 2018 r. ujemną różnicę w wysokości 199.333,89 zł pomiędzy przychodami a kosztami PZP ogółem. Na 2019 r. przychody za I kwartał wyniosły 109.533,51 zł, a koszty 134.405,69 zł²⁰. Liczba wykonanych punktów rozliczeniowych wyniosła 12.170,39 zaś średni koszt jednego punktu wynosił 11,04 zł, co dało różnicę w wysokości -2,04 zł w stosunku do kwoty przekazywanej przez NFZ. Za I kwartał powstała ujemna różnica pomiędzy przychodami a kosztami wynosząca 24.872,18 zł. Jak wyjaśniła Dyrektor ds. Finansowych Główny Księgowy SP ZOZ *zmniejszenie kosztów w latach 2018 – 2019 spowodowane jest przede wszystkim zmniejszeniem obsady lekarskiej. W chwili obecnej do zrealizowania kontraktu niezbędne jest zatrudnienie lekarza psychiatry na minimum 0,4 etatu, co obciąży koszty kwotą około 80 tys. zł rocznie, tym samym koszt wykonania punktu ulegnie zwiększeniu.*

W odniesieniu do sposobu pokrywania wyższych kosztów funkcjonowania PZP i działań dotyczących ograniczenia wysokich kosztów w stosunku do uzyskiwanych przychodów, Dyrektor SP ZOZO wyjaśniła, że w skład SPZOZ Warszawa Wola – Śródmieście wchodzi 13 przychodni lekarskich, w tych przychodniach udzielane są świadczenia opieki zdrowotnej dla dorosłych i dzieci w różnych zakresach (...). SP ZOZ ma dobrą i stabilną sytuację finansową, od 15 lat osiąga dodatnie wyniki finansowe, np.: rok 2018 zamknął zyskiem w wysokości, 4,3 mln. zł. Dzięki temu, że Zakład prowadzi tak szeroką działalność ma możliwość finansowania działalności nierentownych, takich jak np.: psychiatria dziecięca, tymi które pozwalają wygenerować dochód. Ponadto, nie mając wpływu na wartość kontraktów z NFZ, Zakład prowadzi szereg działań zmierzających do zwiększania przychodów z działalności poza kontraktem z NFZ, w szczególności z usług medycznych świadczonych odpłatnie oraz wynajmu powierzchni. Ogólna suma przychodów uzyskanych z kontraktów zawartych NFZ w latach 2017, 2018, i pierwszym kwartale 2019 r. wyniosła odpowiednio: 53 mln zł., 54,8 mln zł., 13,6 mln zł, z czego kontrakt na psychiatrię dziecięcą nie przekroczył 1 % ogólnej sumy zawartych umów, tym samym straty ponoszone na tej działalności nie stanowią znacznego zagrożenia dla funkcjonowania zakładu jako całości. NFZ narzuca stawki za kontraktowane świadczenia zdrowotne. Ogłaszane są konkursy, w których określona jest z góry maksymalna stawka za punkt rozliczeniowy obowiązująca przez cały okres trwania umowy i nie podlegająca negocjacji. Przedmiotem konkursu jest w zasadzie tylko liczba kupowanych świadczeń, a nie ich cena. Wycena świadczeń zarówno w psychiatrii, jak też w większości zakresów ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, jest za niska i nie umożliwia zbilansowania się ponoszonych kosztów z uzyskanymi przychodami. W psychiatrii dziecięcej dodatkowym problemem jest wysoka

¹⁸ Na koszty ogółem 2017 r. składały się m.in. koszty osobowe wynoszące 349.726,88 zł, koszty rzeczowe 6.999,86 zł i koszty pośrednie 271.124,44 zł.

¹⁹ Koszty ogółem dotyczyły m.in. kosztów osobowych - 313.115,83 zł, kosztów rzeczowych 14.478,81 zł i kosztów pośrednich 240.007,97 zł.

²⁰ Na koszty ogółem składały się m.in.: koszty osobowe 78.754,97 zł, koszty rzeczowe 4.642,14 zł i koszty pośrednie 83.397,11 zł.

niezgłaszalność się pacjentów, która w naszej poradni wynosi blisko 1/3 umówionych na wizytę dzieci. W tym czasie ponosimy koszty wynagrodzeń pracowników będących w gotowości do realizacji świadczeń, a nie uzyskujemy przychodów, skutkiem tego jest ponad 85% udział kosztów wynagrodzeń lekarzy i psychologów w przychodach ogółem. Po dodaniu kosztów wynagrodzeń pracowników pomocniczych (pielęgniarek, pracowników biura obsługi pacjenta) już sama suma kosztów osobowych znacznie przewyższa kwotę uzyskiwanych przychodów. Liczba zatrudnionego personelu jest minimalna i nie jest możliwe jej zmniejszenie, tym samym nie ma już możliwości obniżenia kosztów. Do zbilansowania się poradni niezbędny jest wzrost wartości kontraktów. Jak wskazała Dyrektor, Ministerstwo Zdrowia zauważa problem za niskiej wyceny świadczeń psychiatrycznych i zapowiada zmianę jej wyceny w najbliższym czasie, jednak do dnia dzisiejszego nie mamy żadnych informacji w tym zakresie.

W kontrolowanym okresie w Poradni nie wystąpiły ograniczenia dotyczące realizacji świadczeń dla pacjentów spowodowane brakiem środków finansowych. Na SP ZOZ nie nałożono kar umownych związanych z realizacją umów o udzielenie świadczeń zdrowotnych w zakresie psychiatrycznej opieki zdrowotnej udzielanej nieletnim.

(akta kontroli str. 476-477, 507-512, 687-700, 764-769,)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

5. Warunki lokalowe i stan techniczny Poradni.

Opis stanu
faktycznego

Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży mieści się w budynku przy ul. Szlenkierów 10 na terenie Przychodni Specjalistycznej dla Dzieci i Młodzieży²¹. PZP dysponuje pięcioma gabinetami, w tym jednym na parterze i pozostałymi na pierwszym piętrze. Poszczególne pokoje są przypisane do specjalisty. W gabinetach lekarskich znajduje się m.in. kozetka lekarska, dwa krzesła (dla dziecka i opiekuna), stanowisko komputerowe z drukarką. W gabinetach psychoterapii dodatkowo są kanapy dla pacjentów. Na parterze znajduje się także rejestracja. Przy wejściu do gabinetów na korytarzu znajdują się miejsca siedzące dla oczekujących, na korytarzu przy gabinetach Poradni umieszczono m.in. zabawki przy ścianach oraz stoliki do zabaw i rysowania dla dzieci. Na parterze i pierwszym piętrze znajdują się toalety przystosowane dla niepełnosprawnych. Przy wejściu do gabinetów umieszczono tabliczki z nazwiskiem specjalisty oraz godzinami przyjęć. Ponadto w budynku Przychodni (poza Poradnią) znajdowały się: gabinet zabiegowy i sterylizatornia. Gabinety PZP służyły do świadczenia usług o charakterze porad psychologicznych, diagnostycznych i terapeutycznych, jak również sesji indywidualnych i rodzinnych.

Pomieszczenia Poradni spełniały wymagania określone w Załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. Warunki lokalowe, stan techniczny oraz wyposażenie Poradni umożliwiały udzielanie świadczeń dzieciom i młodzieży.

(akta kontroli str. 6-45, 846-851, 469-470)

W okresie objętym kontrolą w Przychodni nie było kontroli Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, (w tym dotyczącej pomieszczeń PZP). W roku 2017 i 2018 przeprowadzane były kontrole stanu technicznego budynków SP ZOZ WW-Ś, jak również kontrole dotyczące drożności przewodów wentylacyjnych dotyczące m.in. Przychodni Specjalistycznej dla dzieci i młodzieży, w ramach której funkcjonuje

²¹ W której mieści się 8 innych poradni specjalistycznych.

Poradnia Zdrowia Psychicznego. Po przeprowadzonych kontrolach nie stwierdzono uchybień w zakresie Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży.

(akta kontroli str. 670-677,782-785,838-841)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

6. Nadzór i kontrola działalności Poradni.

Opis stanu
faktycznego

W kontrolowanym okresie, od stycznia 2017 r. do 31 marca 2019 r., w SP ZOZ realizowana była kontrola z upoważnienia Prezydenta m.st. Warszawy w zakresie realizacji zadań statutowych, gospodarki finansowej oraz realizacji programów polityki zdrowotnej i promocji zdrowia w 2017 r. Kontrola dotyczyła m.in. Przychodni Specjalistycznej dla Dzieci i Młodzieży w tym Poradni Zdrowia Psychicznego. W ramach kontroli przeprowadzanej od 18 czerwca do 20 lipca 2018 r. badano m.in. dostępność świadczeń opieki zdrowotnej i przeanalizowano wykonanie kontraktu w poszczególnych zakresach świadczeń w 2017 r. Kontrola wykazała pełne wykonanie umów m.in. w Opiece Psychiatrycznej i Leczeniu Uzależnień. Stwierdzono m.in. prawidłowe prowadzenie list pacjentów oczekujących, zgodnie z wymaganiami NFZ i prawidłowe przekazywanie danych w tym zakresie do Oddziału Wojewódzkiego Funduszu. W odniesieniu do Przychodni Specjalistycznej dla Dzieci i Młodzieży, w której mieści się PZP stwierdzono m.in., iż w Przychodni znajdowały się informacje dla pacjentów wymagane obowiązującymi przepisami, na drzwiach gabinetów zamieszczano aktualne harmonogramy pracy lekarzy. Kontrola w zakresie zgodności harmonogramu czasu pracy lekarzy zgłoszonych do NFZ z informacjami dla pacjentów nie wykazała nieprawidłowości. Pozytywnie oceniono funkcjonowanie pracy Przychodni Specjalistycznej dla Dzieci i Młodzieży oraz sprawozdanie harmonogramu pracy lekarzy w elektronicznym systemie do MOW NFZ. Nie formułowano zaleceń pokontrolnych.

W SP ZOZ w okresie 2017 – 2019 (I kwartał) nie było kontroli Oddziału Wojewódzkiego NFZ, konsultanta wojewódzkiego lub krajowego w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, ani innych instytucji.

(akta kontroli str. 507-510,677,782-785,814-828,838-841)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

7. Skargi na udzielanie osobom małoletnim świadczeń w zakresie psychiatrycznej opieki zdrowotnej.

Opis stanu
faktycznego

W latach 2017-2019 (I kwartał) do SP ZOZ wpłynęły dwie skargi dotyczące Poradni Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży, uznane przez SP ZOZ za niezasadne (po jednej w 2017 i 2018 r.)²². Skarga złożona 27 czerwca 2017 r. dotyczyła przypadku odmowy wydania przez lekarza zaświadczenia do Poradni pedagogicznej w celu przyznania nauczania indywidualnego dla dziecka. Do skargi ustosunkowała się lekarz psychiatra oraz kierownik Przychodni Specjalistycznej dla Dzieci i Młodzieży. W odpowiedzi (wysłanej listem poleconym 7 lipca 2017 r.) kierowanej do rodzica wskazano przyczynę odmowy wydania stosownego zaświadczenia, powołując się na obowiązujące przepisy w tym zakresie.

Skarga z 11 grudnia 2018 r., także dotycząca lekarza psychiatry, wskazywała na zaistniałe opóźnienie w rozpoczęciu wizyty, ponadto sugerowała niekompetencję lekarza, brak właściwego informowania rodzica o leczeniu, jak również wskazywała

²² W Rejestrze Skarg i Wniosków prowadzonym w Poradni Specjalistycznej dla Dzieci i młodzieży przy ul. Szlenkierów 10 ujęto łącznie 15 pozycji, natomiast do całego pomiotu SP ZOZ WW-Ś w kontrolowanym okresie wpłynęło łącznie 115 skarg i wniosków/pochwał.

potrzebę zmiany lekarza. Do skargi ustosunkowała się lekarz psychiatra, wskazując m.in. potrzebę wglądu w sytuację rodzinną i nadzór kuratora oraz zwracając uwagę na stan psychiczny rodzica pacjenta. W aktach sprawy znajduje się także odniesienie kierownika Poradni. W odpowiedzi (przekazanej listem poleconym 21 grudnia 2018 r.) wskazano, iż istnieje możliwość opóźnień w rozpoczęciu wizyty, co związane może być z koniecznością poświęcenia dłuższego czasu pacjentowi, niż wstępnie zakładano. Ponadto wskazano, że lekarz prowadzący pacjenta ma prawo do autonomicznych decyzji w prowadzonym przez siebie postępowaniu diagnostycznym. Poinformowano także o problemie w zakresie zmiany lekarza z uwagi na zbyt małą liczbę personelu medycznego PZP.

Sposób załatwiania skarg był zgodny z Zarządzeniem nr 10/2016 Dyrektora SP ZOZ z dnia 26 lutego 2016 r. określającym zasady dotyczące przyjmowania, rozpatrywania oraz załatwiania skarg i wniosków.

(akta kontroli str. 469-473, 481-506, 838-842, 845-846)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Zdrowia NIK. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, 2 sierpnia 2019 r.

Kontroler

Tomasz M. Grudziński
Główny specjalista
kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Zdrowia

Dyrektor
Piotr Wasilewski

.....
podpis

